

MAGYARORSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: Egy óra kor. 1.—	Vidékre: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre — 3.—	Negyedévre — 3.60
Félévre — 6.—	Félévre — 7.—
Egész évre — 12.—	Egész évre — 14.—

Egyes szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.

A lap megjelenik hétfő kivételével minden nap

Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.

Telefon száma 54-67.

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.

Hirdetések petit számítással, díjazás szerint.

Apró hirdetések ára: egy szó 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

Béke-e vagy harc?

Budapest, december 4.

A nagy magyar politikai válság ismét arra a pontra jutott, hogy békének már-már letört szárnyu galambjai kezdik verdesni az obstrukció hevénben izzó új országháznak hatalmas ablakait. A békét mindenki óhajtja ebben az országban. Óhajtja a szabadelvű párt óhajtja, a Kossuth-párt egy része, de óhajtják talán maguk a harciasok is. Legjobban óhajtják különben a harmadévköt kiszolgált magyar katonák, akik már most is visszatartva, ha a béke meg nem születik, még egy esztendeig lesznek a kaszárnyák elkeseredett lelkű, sápadt arcú rapjai. De óhajtja a magyar termelő, gazdatársadalom is, melynek vetéseit, munkálkodásának eredményeit, már eddig is befagyasztották a harcok hosszú hónapjai. De hát lesz-e csakugyan béke?

A függetlenségi párt ma este ebben a kérdésben tart most már legdöntőbb értekezletet. Ha ezen az értekezleten nem lesz egyhangú a béke melletti hangulat, akkor ez a párt is kettészakad. Akkor a függetlenségi testvérek is küzdeni fognak egymás ellen. S ez a meghasonlás ki fog vonulni az országba és az eddigi válságnál még nagyobb válságba kerülünk. Legyen tehát béke, mi is azt mondjuk, csak hogy ennek a békének meg kell adni a kormányának a tisztességes árát. Az a harcoló ellenzék egy szent eszméért, a magyar nyelv jogainak, a magyar nyelv érvényesülésének jogaiért küzdött s ezt a küzdelmet honorálni kell annak, aki magyar. Honorálni kell legalább is azal, hogy a magyar képviselőház előtt a miniszterelnök kijelentse, hogy a magyar törvényhozásnak — tehát az országgyűlésnek és királynak együttesen — joga van a magyar kommandót behozni a hadsereg magyar rétegeibe. Erről nem mondunk le s ezt a jogunkat fentartjuk, míg Szent István birodalma tényező lesz az európai nemzetek soraiban. Ez a kijelentés — ha a kormányelnök megteszi — azt hisszük egy részben elégséges lesz az obstrukció lángoló s gazdasági érdekeinket is sorvasztó tüzeinek leszállítására. Csak hogy mi nem reméljük, hogy gróf Tisza István ezzel a kijelentéssel kirukkoljon, hiszen mint a macska a forró kását ezt a kijelentést kerülgette a függetlenségi párt kilences bizottságában is, valamint azokban a módosításokban is, melyeket e bizottsági programhoz Bécsből hozott magával.

A békének ára volna a választási jog kiterjesztése és azoknak a szociális követeléseknek teljesítése, melyeket Kossuth Ferenc a magyar agráriusok programjából merítve, a kormányelnök elé terjesztett. Ezek egy részének teljesítését gróf Tisza István kilátásba helyezte. De van még egy ára a békének. S ez az, hogy

gróf Tisza István ismerje be, hogy Hárszabálysértést követett el, mikor a párhuzamos üléseket behozatta s ezért adjon elégtételt, kérjen bocsánatot. Ezt nem fogja megtenni gróf Tisza István, azért nem hiszünk még ma sem a béke csillagának felragyogásában, amelytől pedig nyugadalmat, termékenyítő munkálkodást s ennek következtében áldást várnánk erre a sokat zaklatott, szenvedett országra.

A válság.

Budapest, dec. 4.

A válság dolgában annyi újabb fordulat történt, hogy gróf Tisza István miniszterelnök ismét egy napi fegyverszünetet juttatott az obstrukciónak, hogy azalatt a békebarát függetlenségi és 48-asok, élükön Kossuth Ferencel, ha lehet, bírják békességre a pártnak harcias elemeit, azokat, akik a tegnapi értekezleten nemcsak hogy nem hallgattak Kossuth Ferencnek békét hirdető szavára, hanem a további harchoz való szilárd ragaszkodásukkal Kossuth Ferencet a pártelnökségről való lemondásra is segítették. Azóta sok minden történt a harcosoknak megpuhítására. A képviselőház folyosóin kapacitáltak őket, közvetve a kormányelnök is tárgyalt velük. Az öreg Thaly Kálmán pedig — aki most pártjának békevársznát szövögeti — úgy találja megakadályozandónak a függetlenségi párt bomlását, illetve a pártközi béke megteremtését, hogy Kossuth Ferenc minapi békejavaslatához még egy módosítást csatol, mely kimondaná, hogy a függetlenségi párt a jövőben tovább is harcol a magyar vezényleti nyelvért, csak hogy egyelőre nem obstrukcióval és hogy a magyar törvényhozásnak feltétlen joga van a hadsereg magyar része vezényleti nyelvnek megállapítására. Ez a módosítás egyébként így hangzanék:

— A hadsereg nyelve az ország egyéb nagy érdekeit érintő fontos politikai okokból most ne érintésék, az országgyűlés törvényszerű befolyása azonban, mint minden alkotmányos jogra, az 1867. évi XII. törvényekre nézve is sértetlenül fennáll és mert minden jog a nemzettől ered, a törvényhozás a mai állapotot is (korona és országgyűlés együtt) mindenkor megváltoztathatja.

Ezt a szöveget bemutatták gróf Tisza István miniszterelnöknek is, aki az ellen — hir szerint — nem emelt kifogást, mert úgy fogja fel azt, mint a szabadelvű párt katonai programja 8-ik pontjának parafrázisát. Ebbe a módosításba a függetlenségi békebarátok természetesen bele nyugosznak, de hogy megelégszik-e ezzel a harcias rész is, abban még tegnap mindenki kételkedett. És helyesen tette, hogy kételkedett.

A függetlenségi párt harcias elemei ma délelőtt ugyanis összejevetelt tartottak, melyen kimondták, hogy a béketárgyalások dolgában mindaddig még szóba sem állanak gróf Tisza

Istvánnal, amíg az a parallel ülések által elkövetett szerintük rendkívül súlyos hárszabálysértésekért elégtételt nem ad, még pedig oly formában, hogy gróf Tisza István ismerje el, hogy itt hárszabálysértés történt, mely a jövőben nem fog ismétlődni. Ebben azonban a kormányelnök bele nem megy, mert ezzel lehetetlenné tenné a mostani házelnökséget, melynek minden tagja a nyilvánosság előtt fogadalmat tett arra, hogy a tanácskozásokat a hárszabályok szerint fogja vezetni, de ebbe a hárszabályszerűségbe belemagyarázta a parallel ülések eshetőségét is, ami azután valóvá változott.

A békéről, tehát még ez oknál fogva is korai beszélni. De még azért is korai, mert még a békés függetlenségi pártiak közt is komolyan elterjedt az a hir, hogy gróf Tisza István miniszterelnöksége Bécsben már megbukott, az ő személyiségének megmentésére pedig ma még a legbékésebb függetlenségi — Juszth Gyula, Tóth János, Barta Ödön — de még Polónyi Géza sem hajlandó.

Gróf Tisza Istvánnak a pártközi béke után való tapogatódzása, ismételt kísérletei, különösen a saját pártjabelieket lepte meg leginkább. Ezek a politikusok ugyanis megvoltak győződve, hogy gróf Tisza István, olyan hatalmi eszközöket hozott magával Bécsből, amelyekkel menten pazdorjává törí a harcias ellenzék, de ez csillámlott ki gróf Tisza Istvánnak néhány itt-ott szándékosan elejtett nyilatkozatából is. És most mit látnak ezek a képviselő urak? Hogy Tisza István csak egy lépéssel, a parallel-ülések lépésével ment tovább, mint akár Széll Kálmán, akár Khuen-Héderváry. Mint ezek, ő is alkudozik, paktumozik az ellenzék vezetőivel. Kossuthal Barta Ödönnel és még a furfangos Polónyi Gézával is. A Tisza békés törekvéseit voltaképpen javára kellene írni, mégis mindebből azt következtetik, hogy gróf Tisza István korántsem ura a helyzetnek. Sőt suttozzák, hogy ez a békülékeny hangulat még ott a Lajthán tul is nagy kiábrándulást okozott. Ott ugyanis azt hitték, hogy ide csak egy erélyes ember kell, az «erős kéz», azután rendben lesz minden. Ez a remény e pillanatig csalókanak bizonyult, mert úgy van minden, ahogy egy esztendő előtt volt, vagy talán rosszabbul. Rosszabbul, mert december 15-ikére már össze vannak hívva a delegációk s ezeknek már be kellene számolni a megszavazott ujoncjavaslatokkal. De hol vannak még azok? Hol késnek a téli homályban?

Ezzel szemben azonban felmerül mégis más kombináció is. Hogy Tisza István kezében mégis ott vannak az erős hatalmi eszközök, de ezek azután oly erősek, hogy azokkal csak a legvégső esetben, az ismételt békekísérletek meghiusulta után fog élni. És ezek az eszközök azután oly súlyosak volnának, hogy azok alkalma-

zásával 3—4 nap alatt keresztül lehetne vinni, törhetni mindent, amire egy esztendő nem volt elegendő: az indemnitást s a létszámfelemelés nélküli katonai javaslatokat. Ezért nem sietett mindeddig gróf Tisza István, mert — ezen kombinációk szerint — most is azt gondolja, hogy minderre december 15-ikéig még van idő, azután jöjjön, aminek jönni kell. Az országgyűlés elnapolása, azután az új választások.

A szabadelvű pártkörben még most is élénk eszmecsere tárgyát képezi az Andrássy-csoportnak állandó távolmaradása. Többben meg vannak arról győződve, hogy ez nem gróf Tisza István személye iránti rokonszenvből történik. Némely politikusok úgy vélik látni a helyzetet, hogy az Andrássyak bizonyos várakozó állást foglalnak el gróf Tisza István jövőendő sikereivel szemben. S ha ezek a sikerek nem lennének sikerek, hanem balsikerek, akkor következnek el az ő aktuálisuk.

A függetlenségi párt ma esti pártértekezletétől tehát nem várhatjuk a békét, hanem a pártszakadást, az obstruálók és nem obstruálók közötti elválasztó vonalnak még jobban való kiélesedését. Mindennek dacára azonban a függetlenségi Kossuth-párt békés része nem fog valami nagy lelkesedéssel az obstruálók ellen felvonulni, legfőleg sajtó érzelmekkel térvonulni. A harc pedig folyik tovább, a közhaszonra háramló minden jó eredmény reménye nélkül.

A mai nap válságos eseményeire vonatkozó egyéb értesüléseink a következők:

Gróf Tisza István Bécsben.

Gróf Tisza István miniszterelnök — mint értesülünk — szombat este Bécsbe utazik s jelentést tesz a királynak a változatlan magyar politikai helyzetről. A miniszterelnök a hétfői napot is a császárvárosban tölti, honnét a további teendőkre nézve kér felhatalmazást az uralkodótól.

A harcoló függetlenségi.

A függetlenségi és 48-as párt harcoló csoportja ma délelőtt 10 órától déli 1 óráig értekezett Thaly Kálmán, Bakonyi Samu és Thaly Ferenc adtak be

határozati javaslatokat, de az értekezlet egyikét sem fogadta el, hanem kimondta, hogy csak az esetben *hajlandó tárgyalni a békéről és nem békél kötni*, ha a parallel ülésekre vonatkozó házhatározatot egyhangulag *törvényellenesnek* mondja ki a Ház. Miután erre Tisza István gróf miniszterelnök nem lesz hajlandó, de a béke-pártiak sem teszik magukévá ezt a formulát, így a technikai obstrukció tovább folyik.

A ma délelőtti értekezleten a harcolók 31-en voltak jelen — kivéve Hentallert, Sebest, Bedőházyt, Rátbot, Vertánt, Chernelét és Gál Sándort, akik levélben fejezték ki csatlakozásukat az értekezlet határozatához, bejelentették, hogy az esti értekezleten megjelennek.

Az értekezleten Thaly Kálmán elnökölt, aki erősen hangsúlyozta a pártegység szükségességét azzal, hogy a magyar nyelv jogát nem engedik csorbítani. Kijelentette továbbá, hogy ő egyik részen sincs angazsálva. Előterjesztette az elnökségnek a ma esti értekezleten benyújtandó határozati javaslatát, amelyvel Tisza gróf kormányelnök mindenben egyetért. A határozati javaslat így szól:

Határozati javaslat.

Mondja ki a függetlenségi és 48-as párt, hogy gróf Tisza István miniszterelnöknek a kormány bemutatkozása alkalmából tett kötelező ígéretei mellett a képviselőháznak 1903. november 30-án tartott ülésén a választási törvénynek módosítására vonatkozó kötelezettség vállalását tudomásul veszi, azoknak pontos megtartását, illetve teljesítését éber és kötelességszerűen ellenőrizendő. Azon esetben pedig, ha a képviselőháznak 1903. november 27-én a párhuzamos ülések tárgyában a házszabályokba ütköző módon meghozott határozata hatályon kívül helyeztetik és ha a miniszterelnök a t. Ház előtt kinyilatkoztatja, hogy az ország joga ahhoz, hogy a magyar államnyelv a hadseregben kellőképpen érvényesüljön, kétségbe nem vonható, mert alkotmányunk szerint minden jog a nemzetől ered s annak életbeléptetéséhez az alkotmányos tényezőknek, de csakis ezeknek, együttes hozzájárulása szükséges, akkor kijelenti a függetlenségi 48-as párt, hogy a képviselőház tanácskozásainak rendes mederben való folytatását lehetővé teendő, a rendkívüli és kivételes eszközöknek további alkalmazásától eláll. Mondja ki egyúttal a párt, hogy az ujoncjutalék megállapítására vonatkozó törvényjavaslatainak a költségvetési törvény, illetve az erre vonatkozó felhatalmazásnak megadása előtt való tárgyalását alkotmányellenesnek tartja. Tekintettel azonban arra, hogy a 3 éven túl és törvénytelenül a sorhadban tényleges szolgálatra kötelezett katonaságnak sürgősen és azonnal való hazabocsátását nemcsak hogy követeli, de minden tőle telhető módon előmozdítani is kívánja, elvi álláspontjának

fentartásával és annak kikötésével, hogy ez törvényes előzmény gyanánt nem szerepelhet, ugyan-csak a párhuzamos ülések tárgyában hozott határozatnak hatályon kívül helyezése esetén az 1903. évi ujoncjutalékról és az évi ujoncmegajánlásról szóló javaslatoknak soron kívüli tárgyalását nem ellenzi.

Ünnepélyesen kijelenti egyszersmind, hogy a párt egyik legfőbb programpontjával vallott önálló magyar hadsereg intézményének létrehozatala, valamint az ehez közeledést képező magyar vezényleti és szolgálati nyelvek, nemzeti jelvényeknek, magyar tisztképzésnek, magyar katonai törvénykezésnek és egyéb nemzeti jogoknak mielőbbi életbe léptetése érdekében minden alkalommal teljes erejével küzdeni fog s azokat napirenden tartandja.

Kubik Béla ott látja a hibát, hogy a szabadelvű párt a vezénynyelvet a felségjogok alá helyezte. Miután gróf Tisza István miniszterelnök ellen teljes bizalmatlansággal viseltetik, a kibontakozást csak Tisza távozásával hiszi elérhető, ezért mindaddig harcolni fog, míg gróf Tisza István nem távozik helyről.

Bizony Akos: Előbb a házszabályokat akarja korrigálni s a kormány bukását követeli.

Bakonyi Samu a magyar nyelv jogát hangsúlyozta s csakis annak teljes érvényesülésével hajlandó békére állni. A következő határozati javaslatot terjesztette elő:

A magyar nemzetnek azon törvényes joga, hogy a magyar hadseregnek mint az összes hadsereg kiegészítő részének vezényleti és szolgálati nyelve a magyar államnyelv legyen: kétségbe nem vonható s a magyar nemzet ezen jogához, mint a magyar állam önállóságának egyik természetes követelményéhez annak tényleges megvalósításáig is ragaszkodik.

Ha biztosítható, hogy a nemzet ezen elidegeníthetetlen jogának sértetlen fenntartása országos határozattal kimondatik:

továbbá, ha a képviselőház a kettős ülésekre vonatkozó határozatát annak kimondásával, hogy az precedensül nem szolgálhat, hatályon kívül helyezi, a kormány pedig kötelező kijelentést tesz arra nézve, hogy a házszabályokat a jelen országgyűlés folyamán érinteni nem kívánja:

a függetlenségi és 48-as párt kész a parlament rend helyreállítására érdekében az összes pártok megbízottainak közreműködésével tartandó tanácskozásban résztvenni.

Thaly Ferenc: A pártnak Polónyi által szerkesztett exponált nyilatkozata van a Ház asztalán, melyet vagy fenn kell tartani, vagy elejteni. Míg ez meg nem történik, kibontakozásról nem lehet be-

A borralaló.

Dramolette.

— A Magyarság tárcája. —

Irta: Mahler Lénárt.

1. Jelenet.

(Henriette asszonyság, miután egyik udvarlóját, Dupois urat kikoszorúzta, termeibe visszavonulva szolgáját bizza meg azzal, hogy a szemtelenkedő udvarlónak kiadja az utját.)

Jean, a szolga (a szobába lépve): Hé, hallja, nincsen tudomása arról, hogy kienn tágasabb? Még erre is meg kell tanítanom? (Mégfogja Dupois urat a gallérjánál.)

Dupois (zavarodottan): Tu... tudom, kérem... mindjárt megyek, mindjárt.

Jean (elengedve Dupois urat): Igazán, párját ritkító a szivessége, csodálom, hogy egyáltalában szándéka van távozni... Még most sem megy? Talán terhére van a menés?... Kérem (ismét megfogja Dupois urat).

Dupois: Várjon! (Jean elengedi.) Még csak egyetlen egy percig legyen türelemmel.

Jean: Hát meddig várjak? Mit gondol az ur? Tán nincsen más dolgom mint önnel bibelődni? (Ismét megfogja Dupois urat.)

Ha nem megy lábbal,
Akkor megy szárnynyal.

Dupois (csodálkozva): Ön költő, uram?

Jean (elengedve Dupois urat): Költő a veszett ördög.

Dupois: Önben zseni rejlik.

Jean: Önben, uram, önben, hogy engem ennyi ideig fel tudott tartóztatni. No de most már elég volt a tréfából. (Ujra megfogja Dupois urat.)

Dupois: Hallja! (Jean elengedi.) Még csak egy dolgot, egyetlen egyet. (Egy frankot csuszat a szolgál kezébe.)

Jean: És az?

Dupois: Szivesség.

Jean: Hogy szivesség, azt tudtam, leolvastam azt már rég az ur arcáról, hogy nem szokott ingyen borralalózni. No de gyorsan, gyorsan, hadd halljam az akaratát.

Dupois: Most rendkívül nagy esemény következik be urnőjénél.

Jean: Uram, ön téved, urnőm párisi, telivér párisi, annál ki van zárva...

Dupois: Nem úgy értem. Arcára következik be rendkívül nagy esemény.

Jean (izgatottan): Arcára? Talán azt akarja mondani, hogy ön meg fogja csókolni? Abból nem lesz semmi, urnőm sokkal tisztességesebb, semhogy 1 frank borralalót osztogató urtól elfogadna csókot.

Dupois: Talán kevés volt?

Jean: Talán sok volt?

Dupois: Hogy végezzünk, mennyivel tartozom még?

Jean: Aki tőlem szivességet akar, az fizessen, 5 franknál alább nem adom.

Dupois: 5 frankhoz van szokva?

Jean: Nem is jönnek ám hozzánk oly farkarok.

Dupois: Hát akkor még 4 frankot fog tőlem kapni.

Jean (magában): Fog? (Dupois-hoz.) Önnel uram szóba sem állok.

Dupois: Ké... kérem, itt van 4 frank, nem kérek hitelbe.

Jean: Ugy? (Dupois ur átad neki még 4 frankot.) 5 frankot kértem.

Dupois: Egyet már előbb kapott.

Jean: Azt azért kaptam, hogy önt ki ne dobjam. Hát még egy frankot, különben nem tárgyalunk.

(Dupois odaad még egy frankot, amikor a szomszéd szobából léptek hallatszanak és Jean kidobja.)

2. Jelenet.

Henriette: Csak most dobta ki Dupois urat?

Jean: Dehogy, nagyságos asszonyom, megkóstolta az a repülést már vagy 10 perccel ezelőtt.

Henriette: Hát ki távozott az imént?

Jean: Ki? Torics ur, kiről nagyságos asszonyom már egy héttel ezelőtt azt mondta, hogyha idejön, dobjam ki egyszerűen.

Henriette: És kidobta?

Jean: Ki.

Henriette: Ezt jól tette Jean, ezt egyszerűen végezte. És hogy lássa, hogy én megszoktam jutalmazni a jó tettet és az engedelmisséget, itt van (átad neki egy 50 centimes darabot). Most pedig elmegyek Jean; 1 óra múlva visszajövök, ha jönne valaki, mondja csak, hogy hagyja itt a névjegyét. (Távozik.)

3. Jelenet.

Jean (a pénzdarabot nézve): Csak 50 centimes, ezért bizony nem volt érdemes hazudni.

szélni. A következő kompromisszum-javaslatot terjeszti elő:

A magyar nyelvnek, mint államnyelvnek gyakorlati érvényesítése az államélet minden terén, így a magyar hadseregénél is egyedül a magyar törvényhozás (király és országgyűlés) hatáskörébe tartozik.

Barabás Béla: A következő pótlás felvételét kéri a Thaly Kálmán által előterjesztett elnöki javaslatához:

Amennyiben pedig a kormány és a Ház többsége a házszabályokon ejtett alkotmányvértést helyre nem hozza olyképp, hogy az 1903. nov. 27-én hozott, a parallel ülésekre elnöki kimondott határozatot mint a házszabályokat sértőt és ennek kijelentésével hatályon kívül nem helyezi, az esetben a párt fentartja az 1903. nov. 27-én hozott azon egyhangú határozatát, hogy a további parlamenti küzdelmet a legerősebben s rendkívüli eszközökkel folytatja.

Szóltak még **Mukits Simon**, **Visontai Soma**, **Pap Zoltán**, **Babó Mihály** és **Papp Elek**.

Végül az értekezlet az összes indítványok mellőzésével a következőket mondta ki:

A ma esti értekezlet elején **Rátkay László** üdvözlő **Kossuth** Ferencet, aki iránt a párt egyhangú szeretetét és ragaszkodását tolmácsolja s ennél fogva felkéri, hogy vezesse továbbra is a pártot.

Mindaddig pedig, míg a Ház ki nem mondja azt, hogy a parallel ülésekre hozott házhatározat *házszabályellenes*, addig nem hajlandó tárgyalni.

A békeparti függetlenségek.

Akik a *békét* akarják, azok **Thaly Kálmán** elnöklete alatt ma délután négy órakor **Kossuth** Ferenc lakásán jöttek össze tanácskozásra.

A tanácskozáson résztvettek: **Tóth János**, **Komjáthy Béla**, **Justh Gyula**, **Barta Ödön**, **Bartha Ferenc**, **Farkas Balázs**, **Endrey Gyula**, **Malatinszky György**, **Szalay László**, **Sebess Dénes**, **Kovács Gyula**, **Hilbert Károly**, **Olay Lajos**, **Kacsokovics Géza**, **Brázay Kálmán**, **Kapocsfay Jenő**, **Szatmári Mór**, **Verecs József**, **Hentaller Lajos**, **Mezőssy Béla**, **Boda Vilmos**, **Beniczky Árpád**, **Madarász Imre**, **Lukács Gyula**, **Polónyi Géza** és **Krasznay Ferenc**. E csoportból azonban hiányzik tíz-tizenkét függetlenségi párti képviselő, akik már kifejezetten állást foglaltak a béke mellett.

A póttartalékosok behívása.

A félhivatalos *Magyar Távirati Iroda* jelenti: Értesülünk alapján megerősíthetjük a már többször fölmerült hírt, hogy a hadügyi kormány

kénytelen abban az esetben, ha a sorozás január hónapban nem volna megtartható, a három utolsó sorozási évfolyambeli póttartalék legénységét az 1888 évi XVIII. törvénycikk alapján behívni, illetőleg a lovasságnál és a lovastüzérségnél a legutolsó évfolyambeli legénységet visszatartani. Miután ez az ország biztossága és a kiképző szolgálat által okvetlenül megkövetelt intézkedés sok ezer családot sújtana, ezt a rendszabályt csak az elkerülhetetlen szükség mértéke szerint fogják foganatosítani.

A magyar tisztek hazahelyezése.

A magyar honos tiszteknek magyar csapatokhoz való visszahelyezésével már komolyan foglalkoznak a közös hadügyminiszteriumban. A hadügyminiszter rendeletet intézett az összes csapatokhoz és intézetek parancsnokságaihoz, amelyben elrendeli, hogy ez évi december hónap 10-ig az állományukhoz tartozó tisztek honosságáról kimutatást terjeszsenek elő. *Ama, jelenleg magyarhonos tisztek, akik az osztrák állampolgárság elnyeréséért már lépéseket tettek*, külön fölemlítendőek, mert ezek továbbra is a birodalmi tanácsban képviselt országok területéről kiegészített csapatoknál maradnak.

A vidék mozgalma.

Ujvidék város tegnapi közgyűlésén — mint egy távirat jelenti — a miniszterelnöknek kormányalépését tudatva leiratát tárgyalták. A közgyűlés 31 szóval 26 ellen elfogadta a tanács javaslatát, mely szerint gróf **Tisza István** miniszterelnököt s a kormány többi tagját üdvözlő és támogatásáról biztosítja. A miniszterelnök leirata ellen szavazók nagyobb részt szerb emberek.

Félegyháza város polgársága népes gyűlést tartott s elhatározta, hogy a küzdő ellenzékkel szemben a nemzet nagy érdekei mellett tanúsított elszántságáért és törhetetlen szilárdságáért hálás köszönetet mond és további kitartásra kéri a küzdőket.

Kecskemétről jelentik, hogy az ottani függetlenségi és 48-as párt vezérbizottsága az országgyűlési **Kossuth**-párt leszerelési kísérletéről értesülve — elhatározta, hogy nagygyűlésre hívja össze a kecskeméti függetlenségi polgarokat, hogy emeljék fel a leszerelőkkel szemben elítélő és tiltakozó szavukat és hasonló fellépésre szólítsák fel az ország összes függetlenségi pártjait.

A hangulathól ítélve úgy látszik, hogy a pártközgyűlés roppant látogatott és meglehetősen izgatott lefolyású lesz, mert az országos függetlenségi és 48-as pártkör tagjainak azon eljárása, hogy a békeakciót minden igaz ok nélkül, ugyyszólván üstökénél

fogva előrántották és a leszerelést **Tiszának** mintegy felkínálták, valóságos megbotránkozást keltett és mondhatni, hogy olyan rossz szolgálatot tettek a függetlenségi pártnak és a függetlenségi eszmének **Kossuth** Ferenc és a béke után sóvárgó társai, hogy talán sohasem lesznek képesek ezen cselekedetüknek súlyos következményeit jóvátenni, helyrehozni.

Budapest, december 4.

A képviselőház holnap, szombaton délelőtt tíz órától kezdve ülést tart.

A fiúmei kormányzóság. A *Bud. Tud.* írja: Fel vagyunk hatalmazva annak a kijelentésére, hogy az a hír, mintha báró **Daniel** Ernő fiúmei kormányzónak volna kiszemelve, egészen alaptalan kombináció; az állásra más van kilátásba véve. Ez a félhivatalos cáfolat — ugylátszik — megerősítése annak a már többször is fölmerült hírnék, hogy a fiúmei kormányzóságra báró **Rosner** Ervin mármarosmegyei főispán van kiszemelve.

Az állami tisztviselők mozgalma. Ez eddigi sporadikus jelenségek helyett most ismét tömegesen érkeznek az állami tisztviselők fizetésrendezési mozgalmáról szóló hírek.

A *zombori állami tisztviselők* egyesülete a ma nap gyűlést tartott, amelyből föliratot küldtek a képviselőháznak. A fölirat a többi közt ezt mondja: Az általában csekély fizetésű s állandóan nyomorral küzdő állami tisztviselők nevében és érdekében emeljük föl esdő szavunkat, kérve, hogy a magyar állam tisztviselőinek jobb sorsra érdemes és a hazánkban nem is oly régen annyira fontos szerepet vívő középosztály társadalmi tevékenységének folytatására hivatott kárát gyors segítségében részesíteni méltóztatásuk. Törhetetlen honfői bizalommal járulunk a mélyen tisztelt képviselőházhoz, kérve, hogy az állami tisztviselők, altisztek és szolgák fizetésének rendezéséről szóló törvényjavaslatot minden további halogatás nélkül napirendre tűzni, azt önállóan, minden más, a kormány legutóbbi enunciójában foglalt heterogén kategóriákra való kiterjesztés nélkül letárgyalni és a pénzügyi bizottság szövegezésében kontempniált fizetések leszállítása nélkül elfogadni méltóztatásuk. — A napokban tartották a gyűlést a *pápai* s a *zombolyai* tisztviselő körök, melyek hasonló tartalmú feliratokat bocsátottak ki.

Minisztertanács. Ma délelőtt több óra hosszúságú tartó minisztertanács volt, amelyen a kabinet valamennyi tagja részt vett.

KÜLFÖLD.

A helyzet Szerbiában. A szerb szkupstinának első feladata lesz a központi ellenőrző bizottság elnökét és tagjait megválasztani. Ez alkalommal a képviselők egy része, amely valószínűleg ellenzéké tömörül, minden áron arra fog törekedni, hogy az ellenőrző-bizottságba kizárólag a kormánytól független emberek választassanak be s hogy a bizottságban az összes pártok képviselve legyenek. A központi ellenőrző bizottság tulajdonképpen nem egyéb, mint a legfelsőbb számvevőszék, amelynek nagy befolyása van az alkotmányos kérdésekre, ha tényleg függetleníteni tudja magát a hatalom birtokosaitól. Legfőbb kötelessége ennek a bizottságnak a költségvetés szigorú betartására felügyelni. Jogában áll a költségvetési törvénnyel ellenkező miniszteri rendeleteket felfüggeszteni s a minisztereket esetleg vád alá helyezni. S ez utóbbi joga szösz szerint veendő, mert az alkotmány szigorúan bünteti a költségvetési törvény megsértését. Ez a legfelsőbb számvevőszék eddig rendesen a kormány befolyása alatt állott s így működésének nem is volt sok értelme. Természetes, hogy ez a körülmény nagyban előmozdította Szerbia pénzügyeinek hanyatlását. — Kérdés azonban, hogy a szkupstina az említett bizottságot csakugyan fel akarja-e ruházni az említett hatáskörrel. Ha megteszi, ha tényleg függetleníti a hatalomtól, akkor hatalmasan előkészítette a szerb viszonyoknak minden irányban való javulását.

Szép házba jöttem. Urnöm 50 centimes-szel jutalmazza meg szolgáinak hűségét, ismerősei pedig 1 frankkal akarják kíváncsiságukat kielégíteni. (Belép Dupois ur.)

4. Jelenet.

Dupois: Hát azt akarom öntől, hogy...

Jean: Kihez van szerencsém?

Dupois: En az az ur vagyok...

Jean: Ur? Ember is elég lesz.

Dupois:... aki önnek 6 frankot adott.

Jean: Nekem 6 frankot? Mikor volt az?

Dupois: Ezelőtt 5 perccel.

Jean (tettezett büszkeséggel): Ezelőtt 5 perccel 1 luidort kaptam urnőmtől, mert kidobtam valakit.

Dupois (félre): Meg is fizette amiért kidobott. (A szolgálhoz.) De én is fizettem 6 frankot, hogy...

Jean: Ily szemtelen, végre még azt is ki akarja sütni, hogy urnöm jelenlétében 6 frankot adott nekem; tudja meg, sokkal becsületesebb vagyok, semhogy pénzt fogadjak el urnöm jelenlétében. Különben pedig, ha akar valamit, ne hazudjék és ne spórolja a pénzt, hanem fizessen. Szegény ember vagyok és mivel azt látom, hogy az ön viszonyai sem valami fényesek, megelégszem 5 frankkal... Nos?

(Dupois még egyszer fizet.)

Jean: És most mi a kívánsága?

Dupois: Azt akarom, hogy...

(Az előszobából csengettűszó hallatszik.)

Jean (ijedten): Jaj nekem, itt a nagyságos ur! Végem van, ha ezzel a semmirekellővel lát

tárgyalni. (A szobában levő palma mögé mutatva.) Oda, uram, oda rejtőzködjék.

Dupois (ijedten): M... m... mmiért?

Jean: Oda, különben tönkretesz.

Dupois: Mi van már megint?

Jean: Nem megy oda?... Akkor... (Megfogja gallérjánál.)

Dupois: Csáló, gazember, már 11 frankot adtam.

Jean: Nem megy?

Dupois: Már megint akar pénzt kicsalni? Hiába erőlködik, már üres az erszényem.

Jean: Menjjen!

(Dupois még mindig haboz, de amikor már hallatszik a szomszéd szobából a háziur lépte, Jean kidobja.)

Andrée, a háziur, Henriette férje (a szobába lépve): Jean tudja meg, ha még egyszer mer a szobalánnyal játszani, hát kiadom az utját. Már százszor mondtam, de magának hiába beszél az ember. Most is mekkora káromat csapott.

Jean: Boocsánat, nagyságos ur, nem játszottam sem szobalánnyal, sem szakácsnéval, hanem kidobtam... kidobtam... annak az automobilizletnek, ahol a nagyságos ur az automobiljét vette, az ágensét, mert valami 5000 frankos számlával jött.

Andrée: Ezt jól tette Jean, ez valóban nagyszerű. Tudtam én azt mindjárt, hogy maga engedelmesebb fiú; csak folytassa így és akkor jó barátok maradunk, még ha a szobalánnyal is játszik. Különben pedig hadd lássa tette jutalmát is, itt van (átad neki 50 frankot), legyen magának is egyszer borra valója.

TÁVIRATOK.

Az osztrák képviselőház ülése.

Bécs, dec. 4. A beérkezettek ma is szó szerint olvasták fel. A honvédelminiszter előterjeszti az 1904-re szóló ujoncjavaslatot, amely szerint a közös hadsereg, a haditengerészet és a honvédség részére az addigi ujoncjutalék igényeltetik. Beérkezett Pommer képviselő indítványa az osztrák-magyar bank ügyében való tárgyalások megindítására vonatkozólag a célból, hogy a bank felosztassék és önálló jegybank létesíttessék a Magyarországgal való gazdasági kiegyezés felújítása előtt. A beérkezettek szó szerint való felolvasása fél 2 óráig tart, mire megkezdik az inségjavaslatok tárgyalását.

Bécs, dec. 4. A kormány előterjesztette a jövő évi ujoncjutalékról szóló törvényjavaslatot, amelyben a létszám nem magasabb az ideinél. Annak, hogy a kormány már most előállt ezzel a javaslattal, semmi más jelentősége nincs, csak éppen az, hogy a delegációk összeülése előtt bizonyosságát adja a kormány annak, hogy a jövő évre sem szándékozik az ujonclétszámot emelni.

Az ideiglenes kereskedelmi szerződés.

Róma, dec. 4. A tárgyalások az osztrák-magyar-olasz ideiglenes kereskedelmi szerződés körül, jóllehet minden oldalról nagy igyekezet és jóakarattal nyilvánul, eddigelé nem vezetett eredményre. Állítólag a tárgyalások karácsony utánig is el fognak húzódni. Ami Cualghierinek a kamarában előterjesztett interpellációját illeti, hogy milyen vámtételeket rónak az osztrák és a magyar kikötőkre érkezett olasz borokra, megbízható helyről azt közlik e részben, hogy Ausztria és Magyarország e kérdésben addig nem dönt, míg a kereskedelmi szerződés habár ideiglenesen is, megkötve nincsen. A most folyó tárgyalások során e pont még nem került megvitatás alá.

Japán és Oroszország.

Jokchama, dec. 4. Tokiói jelentés szerint az elmúlt napokban Kurino szentpétervári japáni követ gróf Lamsdorff orosz külügyminisztertől választ kért Japán végérvényes előterjesztéseire. Gróf Lamsdorff erre azt ajánlotta, hogy személyesen fogja kikérni Miklós cár beleegyezését az Alexejev helytartótól és báró Rosen tokiói orosz követtől elkészített választ tervezethez, azonban eddig gátolva volt a cárné betegsége által.

Tokio, dec. 3. Itt kevés hitelt adnak Európából érkezett jelentéseknek, amelyek Oroszország és Japán között a keletázsiai zavarok megszüntetésére vonatkozó állítólagos egyezségéről szólnak. Gróf Lamsdorff optimisztikus felfogásával szemben, amelyet a szentpétervári diplomácia mult héten történt fogadtatása alkalmával hangoztatótt, itt arra utalnak, hogy ez az optimizmus Oroszországnak Mandzuriát és Koreát illetőleg tanusított folytonos kihívó magatartásával nem egyeztethető össze. A két vezető párt ma népgyűlést tartott. A Sjinpoti-párt vezetője, Okuma kemény szavakban elítélte a kabinet külügyi politikáját, míg a Sejukai-párt vezetője, Sanonji márkli mérsékeltlen nyilatkozott. Mindkét párt az összeműködés szükségességét hangoztatta.

London, dec. 4. Juansikkai alkirály katonai tanácsadója, Tassiban ezredes, bizalmas jelentésében tudatja, hogy Khina a Kelet-Ázsiában várható eseményekben Japánnal közösen fog eljárni. A Daily Mail e jelentésével szemben a Daily Telegraph közli, hogy Pétervárott illetékes helyen nem tartják olyan válságosnak a kelet-ázsiai helyzetet, mint eddig.

Megvásárolt hadihajók.

London, dec. 4. Hír szerint az admirális ama két hadihajót, mely a chilei kormány számára Els-vickben és Barroawban épült, megvásárolta 1.875.000 font sterlingért. Mult év márciusában a chilei kormány a két hajóért 2.200.000 sterlinget, követelt, azonban azonban az admirális ilyen árért megvenni nem akarta.

NAPIHIREK.

Budapest, december 4.

— (Időjárás.) Az északnyugati minimum megerősödött és Olaszországra is depresszió került. A magas levegőnyomás pedig Közép-Oroszországot borítja. Európában tulnyomóan borús és szeles az idő. Esők mindenfelé voltak, legtöbb esett Olaszországban. A hőmérséklet alig változott.

Hazánkban délnyugati felől újabb esőzés, illetve havazás indult meg. A hőmérséklet nyugaton alacsonyabb mint keleten.

Jóslat:

Hűvös és jobbára csapadékos idő várható.

Hőmérséklet: + 6-2 C. fok.

— (A pápa audienciái.) Mint Rómából táviratozók, a pápa tegnap fogadta a cseh és rutén szeminarium tagjait.

— (A német császár nővérének rákbetegsége.) Párisból jelentik, hogy a «Temps» berlini körökből vett értesülése szerint Sarolla szász-weimari hercegnő, Vilmos császár legidősebb nővére rákbajban szenved. A hercegnőt a mult hónapban egy frankfurti fogorvos fogbetegség miatt kezelte és néhány nap előtt megállapították, hogy a hercegnő nem fogbetegségben szenved, hanem a fájdalmakat egy alsó álkapocsn képződött rákos természetű daganat okozza. Ugyancsak ez az ujság felette gyanusnak találja azt a körülményt, hogy Orth professzor, aki a császár poliptépződményét mikroszkopon megvizsgálta, azonnal kommunikált tett közé a vizsgálat eredményéről, a második későbbi vizsgálatról nem adott ki jelentést, holott kijelentette, hogy nem fog titkolódzni.

— (Széll Kálmán a D. K. E. élén.) A Dunántuli Közművelődési Egyesület, melyet Széll Kálmán alapított ezelőtt tizenkét évvel s elnöki minőségben vezetett miniszterelnökké történt kinevezetéséig, amikor az egyesület díszelnökké választotta, a kulturegyesület most tartott közgyűlésének felkérésére ismét aktív szerepre vállalkozott, amennyiben e nagy fontosságú kulturális egyesület ügyeit, mint az egyesület díszelnöke, személyesen fogja vinni. Ez elhatározásáról Széll Kálmán ma, a következő táviratot intézte ögróf Pallavicini Ede, titkos tanácsoshoz a D. K. E. elnökéhez:

«Fogadjá Nagyméltóságod a Dunántuli Közművelődési Eglyet nevében hozzám intézett kegyes emlékeztetéséért és felhívásáért legmelegebb köszönetemet. Örömmel fogok Nagyméltóságoddal az eglyet céljainak előmozdításában közreműködni.»

A szorult anyagi viszonyok közt levő kultureglyet segélyezésére a közönséghez intézett felhívás folytán egyenkint kétszáz koronát adományoztak gróf Festetics Pál és a veszprémi káptalan, száz koronát Gyurácz Ferenc dunántuli püspök, a rendes tagok sorába pedig beléptek az Oravicai Aranykör és a bajai takarékpénztár. Tagsági bejelentések a D. K. E. titkári irodájához (Rökk Szilárd-utca 2. szám) intézhetők.

— (A Fővárosi Orfeum panamája.) Szenzációs feljelentés érkezett a minap a budapesti királyi ügyészséghez. A panasos az elhunyt és tönkrement Somossy Károly, volt orfeumtulajdonos esődtömeggondnoka. A panaszt család és sikkasztás címén tette a tömeggondnok, még pedig a volt Somossy-orfeum jelenlegi tulajdonosa: a Folyó-számla és Leszámitoló Bank igazgatósága, főleg pedig a bank volt igazgatója, váradi Rády János ellen. A panaszbetevő a büntetendő cselekmények egész sorozatát kéri bünygyi vizsgálat tárgyává tenni és ezen büncselekményekkel kapcsolatban bünygyi zárlatok elrendelését is kéri. Többek között felhozza a panaszlévél, hogy Somossy Károly orfeumának berendezését a bank vezérigazgatója kétezer koronáért vette meg és nyomban eladta azt a banknak százhuszezer koronáért s a berendezés még ennél a tekintélyes összegnél is többet ért. A feljelentés alapján a budapesti büntetőtörvényszék vizsgálóbírája már házkutatást is tartott és foglalt is a volt vezérigazgató, Rády János lakásán. Az érdekes bünygyi fejleményei elé nemcsak jogászai, de főleg bank-körökben is nagy érdeklődéssel néznek. Megjegyezzük, hogy

a Folyó-számla és Leszámitoló bank volt igazgatója erősen fogadkozik teljes jóhiszeműsége és ártatlansága mellett, amit különben a vizsgálat folyamán bőven lesz alkalma beigazolni. Feltűnő a dologban, hogy a bíróság helyt adott a tömeggondnok azon kérelmének, hogy bünygyi zárlatot rendeljen el a Somossy-féle esődvagyron elkallódott értéktárgyaira vonatkozólag. A zárlatot a vizsgálóbíró két detektív közbenjöttével már foganatosította. Sok ezüstneműt foglaltak le ez alkalommal, amelyeket a főkapitányság tresorjában őriznek.

— (A Szent István-bazilika.) A Szent István-bazilika építésére felügyelő bizottság Viola Imre tanácsos elnöklésével tegnap tartott ülésén elhatározta, hogy a főoltár mögött tervezett s Szent István életét ábrázoló reliefeket negyvennégyezer korona költséggel bronzba önteti. A bizottság az öntésre vonatkozó ajánlatok megszerzésével Kauser József műépítőt bizta meg. A Szent Erzsébet-szobor elkészítésére elfogadták Senyey Károly tizenötezer koronás ajánlatát. A főoltár fölé tervezett angyalcsoport mintázását Strobl Alajosra bízták. Átvette a bizottság id. Vastagh Györgynek Szent Imrét ábrázoló képét. A fülke díszítésére két angyalcsoport elkészítésével ifj. Vastagh Györgyöt, kettőnek pedig Senyey Károlyt bízták meg. A Szent Cecilia oltárképét kilencezer koronáért Nádler Róberttel csináltatják meg.

— (Röntgen-kongresszus.) A jövő évben lesz tiz esztendeje, hogy a Röntgen-sugarat feltalálták. Ebből az alkalomból, mint Berlinből jelentik, 1904-ben Röntgen-kongresszus lesz Berlinben, amelyen kiállítás formájában bemutatják az X-sugár csodáit. Röntgen is jelen lesz a kongresszuson.

— (Incidens egy tiszti egyesület ünnepén.) Berlini távirat alapján már adunk hírt arról, hogy Posenben egy tiszti egyesület ünnepén részeg fővel jelent meg egy gyalogezred képviselőjében egy főhadnagy és a katonatisztek nagy megbotránkozására arcul ütött egy tiszthelyettest. Az ittas főhadnagyot a tisztek erőszakkal eltávolították az ünnepről. Berlini tudósítónk ma azt táviratozza, hogy a főhadnagy felett, aki a 46. gyalogezredben szolgált és Roósznak hívják, már ma összeült a tiszti becsületbíróóság. Egyidejűleg a főhadnagy benyújtotta ezrede parancsnokságánál elbocsátási kérvényét.

— (II. Rákóczi Ferenc emléke.) A kecskeméti római katolikus főgimnázium december 8-án II. Rákóczi Ferenc emlékére iskolai ünnepélyt rendez. Kezdetre, ünnepélyes isteni tisztelet után, délelőtt egynegyed tízkor, a főgimnázium tornacsarnokában.

— (Rektori bankett.) A kir. József-műegyetemi ifjuság Hauszmann Alajos rektor tiszteletére e hó 11-én, pénteken este a Royal-szálló nagytermében diszbankettet rendez.

— (Gyilkosságért elítélt orosz tiszt.) A szentpétervári hadbíróóság Osten-Saeken báró tábornok elnöklésével érdekes előzményű gyilkosságban hozott ítéletet Raketzky Sándor 23 éves hadnagy felett. A hadnagy meggyilkolta kapitánya feleségét, aki nem volt hajlandó szerelmi ajánlatait viszonzni. A fiatal tiszt a mult évben halálosan belészeretett kapitánya feleségébe, az asszony azonban nem viszonzta a tiszt szerelmét. Ez a családás nagyon elkeserítette a tisztet. Egy este megjelent a kapitány lakásán s ott több tiszt jelenlétében ismét megvallotta szerelmét az asszonynak, aki most is visszautasította a hadnagyot. Raketzky erre revolvert rántott elő s mielőtt valaki megakadályozhatta volna, revolveréből többször az asszonyra lőtt, ki holtan rogyott össze. A hadbíróóság előbb megfosztotta tisztí rangjától s nemisi jogainak viselésétől Raketzkyt s tizenöt évig tartó kényszermunkára ítélte, melyet mint közkatona Szibériában fog teljesíteni. Az ítéletet a cár is aláírja.

— (Az áradás.) A folyammérnöki hivatalhoz érkezett jelentések szerint a Duna az egész szakaszon folyton árad, annál inkább, mert az esőzések tartós jelleget öltöttek s azok a mellékfolyókat erősen duzzasztják. A fővárosnál a víz tegnap óta 5 foknyi hőmérséklet mellett 14 centimétert áradt s mai magassága 390 centiméter.

— (A portugál király vadászkalandja.) Londonból táviratozzák, hogy a portugál király a napokban Alentejiban vadászgatott, amikor váratlanul egy hatalmas farkas termett előtte és megtámadta. A király nem vesztette el lélekjelenlétét és egész közeli jó irányzott golyóval leterítette a farkast.

— (Az ötezer dolláros fül.) Nagy feltűnést keltett annak idején az a hirdetés, mely szerint egy amerikai orvos 5000 dollárt ígért bárkinek, ha leengedi vágatni a fülét, melyet aztán egy milliomos uriember fejére varrnak fel. Megirtuk azt is, hogy a jelentkezők száma ezrekre rugott. Most jelentik New-Yorkból, hogy az operáció megtörtént. A vállalkozó fiatal ember fülét leoperálták úgy, hogy csak egyik oldalán tartja egy vékony bőrréteg. Az így elválasztott fület a betegnek a füle helyén nyitott sebben varrták s a két megoperáltnak szoroson egymás mellett kell feküdni tizenegy napig, vagyis a fül régi tulajdonosának vérkeringése látja el vérell. A fület addig, míg az új test vérkeringése bele átmegy. A két beteg most egy newyorki szanatórium-ban fekszik.

— (Gyászrovat.) Katkovni és vognini idősb gróf Chotek Rezső, az Enns fölötti és alatti tartományok örökös ajtonállója, császári és királyi kamarás és a magyar főrendiház örökös tagja Futtakon meghalt. A koporsót december 5-én szenteltek nagy gyászompával a futtakai kegyuri templomban, azután pedig Alsó-Korompára szállították, ahol az elhunytat december 8-án helyezik örök nyugalomra a család sírboltjában. Az elhunyt főúr, aki nagybátyja Hohenberg hercegnőnek, a trónörökös feleségének. 1822. február 12-én született Milánóban. Atyja gróf Chotek Herman nőül vette Brunsvick Henriette grófnőt és a család e címen nyerte a korompai uradalmat hazánkban. Az elhunyt gróf korán atyátlan lett és magyar nagybátyja budai házában nevelkedett. A középiskolát Budán és Nagyszombatban, a bölcsészeti és jogot Pesten végezte. Azután báró Orczy Bélával beutazta Bácsmege főlészóltására Hollandiát, hogy az ottani csatorna- és téglából épített országut-rendszert tanulmányozza, tekintettel az Alföld viszonyaira. Tapasztalatai alapján később kísérletet is tettek a Bácskában. Gróf Chotek sűrűn vett részt Bácsmege és Pozsony megye közügyeiben. 1848-ban gróf Andrassy Gyula és ő, mint korjegyzők szerepeltek a magyar főrendiház Pesten tartott első ülésében. 1848 óta a gazdaságra adta magát és sok dolgot adott neki a szerb földelők által elpusztított futtakai uradalmának helyreállítása. Mint Czerevics, a Rudolf trónörökös vadászatairól ismert birtok ura, Virilis tagja volt a horvát tartománygyűlésnek, amelynek tárgyalásán csak Rauch bán alatt volt egyszer jelen.

— (Leégett egyetem.) Ottavából (Kanada) jelentik, hogy az ottani katolikus egyetem épületét a minap tűzvész pusztította el. A tűz kitörésekor az egyetem falai között háromszáz ember tartózkodott, akiket csak nehezen lehetett megmenteni. Két pap, egy diák és négy cselédleány az ablakokból történt kiugrás folytán sérüléseket szenvedett.

— (Párisból Londonba automobilon.) A párisi rendőrség ébersége vakmerő, de érdekes fogadás végrehajtását akadályozta meg. Néhány társaságbeli ur az automobil dicsőségére arra fogadott, hogy gépkocsiján a londoni expresszvonattal egyidőben indul Párisból, néhány londoni ismerősnek szóló levelekkel, amelyeket előbb kézbesít, mint az expresszvonat postáját hivatalból. A fogadás érdekében messzemenő előkészületeket tettek, egyebek közt a tengerparton utra kész hajó várta a kocsit, hogy nyomban átszállítsa az angol partra, mellette természetesen a pénzügyőrök kirendeltsége is, vámkivetés végett. Azonban a francia rendőrség megnesztele a tervet s a «közbiztonság érdekében» betiltotta az utazást és a kocsit is lefogalta.

— (Betiltott orosz lapok.) Oroszország állapota nézve jellemző esetet jelentenek Tifliszből, ahol az összes ottani lapok megjelenését állítólag államellenes magatartás miatt két hónapra betiltották. Tifliszben három lap jelenik meg, névleg az örmény nyelven irt Mschak, valamint a Novoje Obozrenie és Tifliskij Listok című orosz nyelvű lapok. A Kaukázus fővárosa ezek szerint két hónapig ujság nélkül kénytelen lenni.

— (Simli Mariška beteg.) Az excentrikus hölgy, Simli Mariška, mint Székesfővárról jelentik, súlyos betegen fekszik a Szent György-kórházban. Idegei nem bírták a zaklatást, lelkének, gondolkodásának megzavart egyensúlya kihatott teste egészségére s kiaknázta életerejét. Az utóbbi időben vért hányt s orvosi rendelésre a kórházba jutott. Persze nem kis szenzációt keltett a sápadt, összeroskadt hölgy megjelenése a betegek között. Az orvosok véleménye szerint betegsége nem fog soká tartani, rohamosan közeledik a vég felé.

— (December időjárása.) Meteor (Vozary Pál), az esztendő utolsó hónapjának, decembernek időjárásáról a következőket jelenti: December hó csomópontjai 7-9-15-20-21-22-25-27-ikére esnek és a bolygók állásaiból kifolyólag a 9-21-22-27-dikek hideg jellegűek, míg a többieknek enyhe tulajdonságuk van. Az egyik foltcsoportról már tudni, hogy megsemmisült, így az ezt környező erőhatás ciklonos vagyis szeles hideg jellegű. A második szintén óriási folt november 29-én fordult át hozánk ugyanazon állapotban, mint elfordulásában volt, amely már ekkor is tömörülni kezdett s ha most még jobban tömörül, úgy e foltcsoport sem fogja melegen befolyásolni december hó időjárását, úgy, hogy azon hideg is e hónapban jöhet meg számunkra, ami november hóban csak kis mértékben tudott érvényesülni, vagyis december valóságos téli hónapnak ígérkezik, mely maximumát az eddigi adatokból ítélve, karácsony körül éri el.

— (A toledoi székesegyház beomlása.) Toledoból táviratozzák: A helybeli székesegyházban a kórus egy boltíve leszakadt. Baleset nem történt. A bedőléstől való félelem folytán elrendelték az egész boltívet megvizsgálását. A szenátusban ez ügyben interpelláltak, aminek folytán a kormány kilátásba helyezte, hogy az ügyet gondosan tanulmányozza, vizsgálatot indít és intézkedik, hogy az ily kiváló műemlékeket, mint a toledoi székesegyház, megmentse a pusztulástól.

— (Stoblesky érsek haldoklik.) Berlinből táviratozza tudósítónk, hogy poseni magánjelentések szerint Stoblesky érsek állapota válságra fordult. Az orvosok minden órában várják a katasztrófát.

— (Kitüntetés.) Berlinben most fejezték be «A természetes élet- és gyógmód» kiállítását, melyet rendeztek a természetes élet- és gyógmód terjesztésével foglalkozó 87 egyesület, továbbá a Vegetáriánusok egyesülete és a Nősegélyegylet, mely ő Felsőé, Augustia Viktoria német császárné és királyné védnöksége alatt áll. Ezen érdekes és fényes szakkiallításban egy magyar ásványvíz, a Szent-Lukácsfürdői Kristály-forrás, a nagy arany éremmel lett kitüntetve. Berlinben a Szent-Lukácsfürdő kutvállalata «Unter den Linden 16.» létesítette ásványvíz lerakást, ahol érdeklődést és feltűnést keltenek a nagy plakátok és a Kristály-ásványvíz szállítására használt magyar fogatok.

— (Magyarok tüntetése Zürichben.) Zürichből jelentik, hogy tegnap este az ottani Corso-színházban több magyar ember tüntetést rendezett egy Stebert nevű táncosnő ellen. A táncosnő ugyanis állítólag kicsinylőn nyilatkozott Magyarországról, ami egy Zürichben lakó magyar embernek is fülébe jutott. Emiatt a zürichi magyarok tegnap lehetetlenné tették a táncosnő föllépését. Egy másik artistanő pedig a színpadon azt mondta a partnerének, hogy:

— Nem vagyunk a magyar parlamentben!

Ezt az énekesnőt szintén nem engedték a magyarok többé szóhoz jutni. A tüntetést még a rendőri beavatkozás sem bírta megakadályozni és a magyar-gyalázó színészek kénytelenek voltak az előadást abbahagyni. A közönség pártját fogta a magyaroknak.

— (Baleset a gyakorlótéren.) A laibachi lövöldében tegnap végzetes baleset történt. Egy Mannlicher-puskában felrobbant a töltény és a golyó szilánkjai súlyosan megsebesítették Kleinoschegg 27. gyalogezredbeli főhadnagyot. A megsebesült tisztet eszméletlenül vitték a helyőrségi kórházba.

— (Fel szabadított gőzös.) Triesztből táviratozzák: A Raguzea-társaság Albania nevű gőzöst, mely Milánánál zátonyra került, tegnap felszabadították.

— (Jókai Mór a Rivierán.) Mint értesülünk, Jókai Mór megrongált egészségének helyreállítása végett a Rivierára utazott, ahol a téli hónapokat akarja tölteni. Jókai Nizzában telepedett meg, ahol csendes visszavonultságban tölti napjait a Promenade des Anglais-n lévő Villa Perrotban.

— (A hol a királygyilkosság történt.) Belgrádból táviratozzák, hogy a kormány a régi konakot, amelyben a királygyilkosság történt, át fogja építeni és udvari hivatalokká fogja átalakíttatni. Ugyanebben a szárnyban fognak lakni az udvari alkalmazottak is.

— (A kiévi zavargások.) Az orosz távirati ügynökség jelenti, hogy Kiebben tegnap az utcákon 82 embert, közöttük 80 tanulót tartóztattak le. A letartóztatottak harmadrésze zsidó. A letartóztatás alkalmával egy tanuló súlyos sérülést szenvedett a fején. Az egyik letartóztatott töltött revolvért dobott el. Az egyetem előtt ma reggel rendőrséget állítottak fel. A technikusok egy csapatja tiltakozott a tanári testület azon határozata ellen, hogy a mechanikai kar dékánját lemondása visszavonására kéri és fejezzék ki neki a tanári kar bizalmát.

— (Az ácsok sztrájkja) még egyre tart. A nyolcszázötven munkás reménykedve, bizalommal folytatja a munkaadók elleni harcot. Nagy lelkesedést keltett ma egy tekintélyes pénzküldemény, amely a Vig-utca és Bérkocsis-utca sarkán lévő sztrájkintyára érkezett. Ma segélykiosztás is lesz a sztrájkolók között. A sztrájkolók felszólították az összes vidéki ácssegédeket, hogy ne jöjjenek Budapestre munkát keresni, sőt ha vidéki ácsmesterek vállalnának munkát budapesti mestertől, ott is szüntessék be a munkát. A nagy mesterek kartellje elleni mozgalom egyre terjed a kis ácsmesterek körében, akik feliratot szándékoznak intézni a belügyminiszterhez, hogy ne hagyja jóvá a kartell alapszabályait, melyet elég furfangosan mint az Ácsmesterek alkalmi szövetsége című egyesület nevében terjesztettek fel.

— (A Dreyfus-ügy felelevenítése.) Párisból táviratozzák, hogy a hazafiak ligája, az antiszemita egyesülete és két Dreyfus-ellenes társaság közös manifesztumot bocsátottak ki, amelyben öt volt hadügyminiszternek egykori vallomását közlik, akik Dreyfust bűnösnek mondták. A kiáltvány tiltakozik a Dreyfus-pör felelevenítése és új tárgyalása ellen, mert ez a törekvés nem egyéb, mint bizonyos titkos szektáknak, nemzetközi pénzembereknek jól előkészített államcsinyje a törvények és a jogszolgáltatás kijátszására.

— (Véres lakodalom.) Vácról írják: A fővároshoz közel eső Veresegyházán véres lakodalom volt a minap. Gerhát István jómódu gazda fia nősült s a násznép javában mulatott, mikor Agócs István beharagot a mulatozók közé és Pásztor Józsefet egy vasvillával agyonszurta. Pásztor hivatott ugyan a lakodalomba a vendégeket s Agócsot nem hívta meg, aki ezért rettenetes bosszút állott. A gyilkos legényt letartóztatták.

— (A Simplon-alagút megnyitása.) Milánóból táviratozzák, hogy a Simplon-alagút megnyitása 1905. június 30-án lesz. Most kísérleteket tesznek lokomotivokkal Lusanne és Briegs között s ez az ut 2 óra 45 percig tart. Párisból Milánóig 15 óra alatt fognak eljutni a vonatok.

— (Letartóztatott lakásfosztogatók.) A rendőrség ma egy három tagból álló lakásfosztó-bandát tartóztalt le. A banda tagjai voltak: Barlais Jenő tizenöt éves cimirő, Fontrács Nándor huszonhárom éves mázolósegéd és Orr János husz éves napszámos. Ez a banda legutóbb Kis Dezső földbirtokos Práter-utca 58. számú lakását törte fel, ahonnan kilencszáz koronát érő ruhaneműt és készpénzt loptak el. De még több lakásfosztást is követtek el. — A bandán kívül a rendőrség még egy lakásfosztót tartóztatott le. Ez Pargyara Frigyes tizenkilenc éves napszámos, aki Lankovics György zsbárus Lehel-tér 5. számú lakását fosztotta ki.

— (Női gyászruhák.) Gyász esetek alkalmával ajánljuk Horváth és Halász női gyászruha-készítő vállalatát Budapest, IV., Váci-utca 26., Zsbárus-utca sarok, hol gyászruhák 4 óra alatt készülnek. Vidéki megrendelésnél sürgönyileg beküldendő a mellbőség és alhossza.

Törvényesen védett:

„Bob-csemege”

a legkellencebb haszajtó. Orvosok rendelik.

Kapható a gyógyszerárakban.

Főraktárak: Lux Mihály, Múzeum-körút 7., Dr. Egger Leó, Váci körút 17., Török József, Király-utca és Andrassy-ut, Kartschmaroff A., Népszínházszemben, Fodor J Sas-drogueria, Kerepesi-ut, Gara és Roh, József-körút 74., Fodor Márton, VII., Király-utca 41. és Váci-körút 10., Molnár és Moser, Koronaherceg-u., Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utca, Szécsi Lajos, Andrassy-ut 78., Reiner és Társa, Buda, II., Fő-utca 12.

x A magyar ipar vívmánya gyanánt üdvözölhetjük egyik ismert jónévű iparosunk, **Lichtmann Sándor** férfinabómester (Budapest, VII., Rottenbiller-utca 4/b) azon lapunk mai hírdetéseit közt olvasható nagyszabású elhatározását, amely eddig páratlanul áll a maga nemében. Ugyanis ez az országzerte legjobb hírnévnek örvendő férfinabómester a magyar ipar minden idegen versenyt felülmúló képességét azzal akarja bebizonyítani, hogy hitelt nyújt mindenkinek és mérték szerint a legjobb minőségű gvaipuszövetből saját műhelyében készít teljes férfiöltönyöket vagy télikabátokat, amely épp olyan elegáns, amilyen tartós, úgy, hogy páratlanul előnyösen juthasson hozzá az országban lapunk minden olvasója, aki a hírdetésben foglalt mértékutastást kitöltve a cégnek beküldi. Ajánljuk ezt a ritka kedvező alkalmat minden olvasónk figyelmébe.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **Magyar építőművészi mesteriskola.** Szép terv megvalósítására egyesült a magyar művészvilág: építészek, festők, szobrászok, iparművészek és művészeti írók. Egyesültek, hogy **Lechner** Ödön építőművész, a magyar építőstílus mestere számára mesteriskola felállítását kérjék **Berzeviczy** Albert közoktatásügyi minisztertől és általa a kormánytól. Emlekiratot szerkesztettek, amelyet eddigelé több, mint háromszázan irtak alá a magyar művészvilág legelőkelőbb tagjai.

A memorandumban kifejtett és megokolt mozgalom köré első sorban maguk az építőművészek sorakoztak, akik tegnap este a **Magyar Építőművészek Szövetségének** gyűlésén bemutatták az emlekiratot. A gyűlésen, amelyen **Hauszmann** Alajos, a Muegyetem rektora elnökölt s melyen igen sokan jelentek meg a művészvilág tagjai közül, nagy lelkesedéssel méltatták a Lechner Ödön érdemeit, csatlakoztak a mozgalomhoz és kimondották, hogy legközelebb külön ülésen részletesen megvitatják a mesteriskola tervét.

* **Fraknoi alapítványa.** Az Országos Képzőművészeti Tanács bizottságot küldött ki abból a célból, hogy **Fraknoi** Vilmos püspök nagy művészeti alapítványának, a magyar római díj-nak szabályait és pályázati feltételeit megszerkeszse. A bizottság **K. Lippich** Elek dr. miniszteri osztálytanácsos elnöklésével ezt a munkát befejezte. A tervezetet most Fraknoi püspöknek mutatják be végleges jóváhagyás végett, melynek megtörténte után a pályázatot nyomban kihirdetik.

* A Király-színházban tegnap este **Bánó** Irén lépett fel az **Aranypirág** szerepében. Az énekesnőt, ki **Abrányiné** tanítványa, a közönség szimpatiaival fogadta s szépen elénekelt dalai közül többet megismételtetett. Az **Aranypirág**-nak címszerepét szombathat és vasárnap ismét **Fedák** Sári veszi át, aki ez alakításával már harmincegyszer ragadta el a színházat minden alkalommal megtöltő közönséget. Ez előadások iránt olyan nagy az érdeklődés a közönség körében, hogy sok jegy már előjegyzésben kelt el.

* **Az aranyhíd.** A **Vigszínház**nak tegnapi ujdonsága abból a legújabb divatu francia iskolából való, mely lényegében még mindig a sablonos házasságtörés malmában tapos, de szerkezetileg s a lélektani felépítés tekintetében már magasabb vigjátéki nívó felé törekszik. Ilyen volt a legutóbb bemutatott «**Fliert nagysám**» s ilyesfajta a «**Csodagyermek**» is. Hogy a tegnapi bemutató külső sikere nem volt olyan zajos, mint a legjobb ilyenemű francia dolgoké, annak maga a darab az oka, mely átlátszó tárgya mellett nélkülözi a franciáknál megszokott frissességet. Roger de Gardannes báró el akarja venni kedvesét Helént s e célból eljátszák a híres flagrant délit jelenetét, mely a házasságtörés konstatálása alapján a válópör anyagát fogja szolgáltatni. A baj most az, hogy a törvény szerint mindenki elveheti az aszszonyt, csak éppen az nem, akivel rajtaérték. Kell tehát egy ideiglenes feleség, **aranyhíd** a báró számára, akitől idejekorán elválva, elveheti Helént. Már most igen természetes, hogy a báró beleszeret ideiglenes feleségébe, megtörténik az elkerülhetetlen fordulat, minek következtében az elválás lehetetlenné válik. Az elég mulattató téma feldolgozása lanya s néha kirívóan hajszolja a kínákozó trágárságokat. A szereplők: **Varsányi** Irén, **Gazsi** Mariska, **Góth**

és **Hegedüs** szokott ügyességükkel játszottak. **Varsányi** Irénnek egynéhány jelenete igen közvetlen érzésű volt. A közönség a szereplők igyekezetét különösen a második felvonás után sűrű tapssal honorálta. A színlapot megnézve konstatáltuk, hogy a darab szerzői: **Grézac** és **Croisset**, ami egyébként meglehetősen közömbös.

SPORT.

× **Turul labdajáték.** A Barcsai-u. főgymn. játékmestere **Halácsy** Antal a m. kir. tanárképzőintézetű főgymn. igazgatóságának meghívására folyó hó 1-én déli 12—1 óra közt mutatta be a Nemzeti Torna-Egylet helyiségében az általa feltalált és szabadalmaztatott «**Turul**»-labdajátékot és a vele kapcsolatos játékszabályt. A bemutatón jelen volt dr. **Badits** Ferenc igazgató, dr. **Negyesi** László egyetemi tanár, számos tanár, torna tanár, tanárjelölt és az összes növendékei az intézetnek. **Halácsy** mester és neje, valamint tanítványai sűrű tapsokat arattak szép és szabatos játékuért. A játék minden tekintetben megfelel a követelményeknek s így megérdemli az első helyet a labdajátékok között. A bemutató előadásról mindenki meglepedéssel távozott.

× **Az első osztályu bajnokság utolsó tíz perce.** Tudvalevőleg a **Budapesti Torna Klub** és «**33**» **Football Klub** múlt vasárnapi bajnoki mérkőzését 10 perccel korábban fejezték be, állítólag a beállott sötétség miatt. Miután azonban a bajnoki mérkőzéseknek kétszer 45 percig kell tartaniuk, ennél fogva a hiányzó időt tegnap délután pótolták rá. A 10 perces mérkőzésre néző közönség is jelent meg szép számmal. A B. T. K. maga csak 8 játékosal állott ki s a 10 perc eldöntetlenül, 0 : 0 arányban ért véget. A **Ferencvárosi Torna Klub** már most hivatalosan is a **1903. évi bajnokság** nyertese. Mint bíró tegnap is **Friedrich** István (M. F. K.) szerepelt.

× **Döntő mérkőzés a Polonyi-féle ezüst labdáért.** Az idei football-szezon méltó befejezése lesz a jövő vasárnapi mérkőzés, amelyen a legszebb és legértékesebb magyar football-díj sorsa dől el a margitszigeti pályán. Az előmérkőzésekből a «**33**» **Football-Klub** és a **Ferencvárosi Torna-Klub** kerültek ki győztesként s így vasárnap délután 2 órakor az ez idő szerint legjobb magyar csapatok mérkőzöttek.

NYILTÉR.*

Téli fürdőkúra a **Szt. Lukácsfürdőben.** Természetes forró-meleg kénés források. Iszapfürdők, iszaphorogatók, mindennemű thermális fürdők, hidrotherapia, massage. Olcsó és gondos ellátás. Csúsz, kőszenny, ideg-, borbajok és a teli fürdőkúra felől kimerítő prospektust küld ingyen a

Szt. Lukácsfürdő Igazgatósága Bpest-Budán

Dadogást és minden beszédhibát sikeresen gyógyít **SOLT LAJOS** tanfolyama. Budapest V., **Báthory-utca 20. szám.** Fölvétel 12—1-ig.

* E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **Megrálgalmazott lelkész.** A «**Szegedi Napló**» két évvel ezelőtt azt írta **Korossy** Emil szabadkai református lelkészről, hogy **Királyhalm**on, ahol nagy szőlőtelepe van, műborokat készít. A lelkészt a közigazgatási hatóság felmentette a vád alól, mire ő rágalmozás miatt feljelentést tett **Gallovich** Jenő hírlapíró ellen, aki a cikkért a felelősséget elvállalta. A szegedi járásbírósnál a lelkész maga kérte, hogy a vádlottat enyhén büntessék meg, mert lapjában a vádat visszavonta. A bíróság rágalmozás miatt 60 korona fő és 20 korona mellékbüntetésre ítélte **Gallovich**ot. A törvényszék ez ítéletet helybenhagyta s a Kuria I. büntetőtanácsa **Thassy** Pál koronagyézbélyettes indítványára ma a semmiségi panaszt is elutasította.

— **Szökevény katonatiszt.** A magdeburgi haditörvényszék — mint tudósítónk Berlinből táviratozza — ma ítélkezett egy 27. gyalogezredbeli hadnagy fölött, aki megszökött ezredétől. A hadnagyot fél év előtti tisztí becsületbírósnál elé állították, mert viszonya volt százasának feleségével. Akkor a hadnagy hamisan vallott és megszökött Svájcba. Öt hónap

mulva visszatért Magdeburgba és jelentkezett ezredénél. A haditörvényszék 8 havi fogságra ítélte a hadnagyot és büntetésének kitöltése után kirekeszti a hadsereg kötelékéből.

KÖZGAZDASÁG.

A vendéglősök szövete. A **Magyar Vendéglősök Országos Fogyasztó- és Hitelszövetkezte** megtartotta alakuló közgyűlését **Palkovics** Ede elnök vezetésével. Az alakulásra megjelent nagyszámú fővárosi és vidéki tagok a pontonként felolvasott alapszabályt változatlanul elfogadták s az alakulást egyhangulag kimondották. A szövetkezet célja, hogy tagjai az üzletükben és háztartásukban szükséges mindennemű árut és fogyasztási cikket minél kedvezőbb árban és minél kedvezőbb feltételek mellett szerezhessék meg, valamint, hogy tagjai körében a **lökgyűjtést** és **lakarekosságot** előmozdítsa és részükre olcsó és könnyen hozzáférhető kölcsönt nyújtson. Igazgatósági tagoknak megválasztották: **Palkovics** Ede, **Müller** Antal, **Janura** Károly, **Springer** József, **Lippert** Lajos, **Appel** János. Felügyelő-bizottsági tagokul: **Bayer** János, **Dreschler** Nándor, **Sztanov** Miklós és **Páris** Vilmos.

Juhtenyésztők figyelmébe. A közeledő ünnepek s a külföldön is mutatkozó fokozottabb szükséglet kedvező konjunkturákat teremtett a **bárányok** számára. A gazdák érdekében járunk el, ha ezen körülményre felhívjuk figyelmüket azzal, hogy **eladó bárányok egy részét most bocsássák piacra.** A gazdák önzetlen sáfára, a **Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezte** (Budapest, Központi vásárcsarnok) is a mai jelentésében említést tesz a fenti körülményről és tán jól teszi az eladó, ha nevezett szövetkezet véleményét kikéri a várható eredményre nézve.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Buza elkelt 12.000 mm. változatlan áron.

Készárúüzlet.

Buza:

Tiszavidéki: 200 mm. 81 k. 8.10 korona, 150 mm. 80.5 k. 8.05 korona, 100 mm. 80 k. 7.95 korona, 1000 mm. 79.3 k. 7.95 korona, 100 mm. 79 k. 7.87.5 korona.

Fejérmegyei: 1450 mm. 76 k. 7.62.5 korona.

Pestmegyevidéki: 200 mm. 99 k. 7.95 korona, 200 mm. 78.2 k. 7.82.5 korona, 1400 mm. 77.3 k. 7.72.5 korona, 100 mm. 76.8 k. 7.55 korona.

Dunai: 2750 mm. 77 k. 7.67.5 korona, 1800 mm. 77 k. 7.67.5 korona, 1400 mm. 76.5 k. 7.61.5 korona. **Rozs:** 1000 mm. 6.35 korona, 150 mm. 6.35 korona.

Zab: 100 mm. 5.65 korona, 150 mm. 5.45 korona, 100 mm. 5.45 korona, 100 mm. 5.40 korona.

Tengeri (új áru): 200 mm. 4.75 korona.

Érték-tőzsde.

Valamivel élénkebb üzlet mellett az iránvzat ma általában szilárd volt. Nagyobb üzlet azonban csak délben és csak a helyi piac értékeiben fejlődött ki. A **Drasche**- és a **Salgótarjáni** köszénbánya-részvények emelkedtek, míg ellenben a helyi közlekedési vállalatok részvényei valamivel lanyhábbak voltak.

Az előtőzsdén jegyezték

Oszták hitel	686.50	686.50	685.50	—
Magyar hitel	773.—	772.50	774.—	—
4% koronafaradék	—	—	—	—
Leszámitolóbank	464.—	464.—	464.—	—
Jelzálogbank részv.	521.50	521.50	—	—
Rimamurányi	676.—	676.50	675.50	—
Allamvasut	—	—	—	—
Városi villamos	331.50	331.50	331.50	—
Budapesti Közuti	620.—	619.—	619.—	—

A déli tőzsdén zárultak:

Oszták hitelrészvény	685.—	—	—	—
Magyar hitelrészv.	773.—	—	—	—
4% koronafaradék	—	—	—	—
Leszámitolóbank	463.50	—	—	—
Jelzálogbank részv.	521.50	—	—	—
Rimamurányi	675.—	—	—	—
Allamvasut	—	—	—	—
Városi villamos	329.—	—	—	—
Budapesti Közuti	618.—	—	—	—

Felelős szerkesztő: **MAGYAR GYULA.**

Laptulajdonos a «**Magyarság**» lapkiadóvállalat.

Szájpadlás nélküli amerikai műfogak Főlegessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Egy óra alatt tökéletesen lehet vele beszélni és rágni. 10 évi jótállás **Barna J.** egyedüli specialista a szájpadlás nélküli műfogak készítésében **BUDAPEST, VII. kerület, Kerepesi-ut 26. szám.**

SZINHÁZAK.

Szombat, 1903 december hó 5-én.

M. kir. Operaház.

A Walkür.

A «Nibelung gyűrűje» zenedráma-trilogia első része. 3 felv. Zenéjét és szövegét írta: Wagner Richard. Kezdeté 7 órakor.

Nemzeti színház.

Az újabb veszedelem.

Színmű 4 felv. Irta: Maurice Donnay. Kezdeté 7 órakor.

Népszínház.

Blaha Lujza vendégfelléptével.

Menyecskék.

Három egyfelvonásos népszínmű dalokkal. Irta: Verő György. Kezdeté 7 órakor.

Vígsház.

Az aranyhid.

Bohózat 3 felvonásban. Irta: Grésac és Groisset. Fordította: Molnár Ferenc. Kezdeté fél 8 órakor.

Király színház.

Aranyvirág.

Operett 3 felvonásban. Irta: Marlos Ferenc, zenéjét szerző: Huszka Jenő. Kezdeté fél 8 órakor.

Uránia.

Balaton.

Kezdeté fél 8 órakor.

Várszínház.

Annuska.

Kezdeté fél 8 órakor.

Schoffola Ernő A reggelygyártás meghonosítója Budapest, VI., Andrásy-ut 2
Legjobb minőségű gummitömlők kerti fecskendezésre árjegyzék ingyen.

Balaton csarnok V. Vadász- és Hajnal-u. sarok.
Saját épületében **kávéház és szálloda**
ma megnyitott újonnan átalakítva. Naponta kitűnő cigányzene. Szálloda-szobák 3 korona. Ker. utasoknak 20% engedmény. Tisztelettel
157 **Vessprémi Steiner Sándor.**

Törlesztéses készpénz-kölcsön.

Aki földbirtokára törlesztéses kölcsönt akar felvenni, forduljon egész bizalommal a

Földhitel közvetítő hivatal-hoz

Iroda: Budapest, VIII., Rákóczy-utca 2. sz.

100 korona után évenként tőkétörlesztés és kamattal együtt jelenleg: 65 évre 4-60 kor., 50 évre 4-80 kor., 45 évre 5-45 kor., 40 évre 5-90 kor., 35 évre 6-20 kor., 30 évre 6-25 kor., 25 évre 7-25 kor., 20 évre 7-90 kor. Beküldendő: Kataszteri birtokiv. és telekkönyvi kivonat. Előleg nem kívánatik. Az összeg készpénzben lesz fizetve. Adós tartozását bármikor visszafizetheti. Az intézet nem mondhat fel. A kölcsön gyors kiszakozlése biztosított. Konvertálások bélyegmentesek. Prospektus és levélbeli felvilágosítás ingyen.

Megjelent a Szent-István-Társulat kiadásában kapható

„Családi Regénytár“

Ará 1 korona.

FOLIES CAPRICE

VI., Révay-utca 18. szám.

Igazgató: Leitner és Keleti.

Ma nagy újdonsági estély!

11 órakor!

11 órakor!

Az élet komédiája.

I. kép. A büneset. Paródia írta: Caprice, rendező: Rott S.

Ezt megelőzi!

Fél 10 órakor!

Hivatásos szerelem.

Bohózat, írta Szatir, rendező: Steinhardt G.

A remek téliertben reggeli 5 óráig **Munczy Lajos** zenekara hangversenyez.

500 forintot

fizetnek annak, ki **Bartilla fogvizének** használatát mellett — üvegje 30 kr. — valahányszor ismét fogfájást kap vagy szája büzlök. (Csomagolásért külön 10 krajcár.)

BARTILLA WINKLER ED.

Wien, 19/1., Sommergasse 1. Főraktár Budapest: Török J. Király-u. 12., Andrásy-ut 29., Dr. Egger Váci körút 17. Kapható minden gyógyszerárban. Csakis Bartilla fogviz kérendő. Hamisítások bejelentése jól jutalmaztatik.

Brázay-féle

sósborszesz.

Használati utasítás minden üveghez mellékelve van. Nagy üveg 2 korona. Kis üveg 1 korona. Kapható mindenütt.

Piliscsabán,

alkalmas villatelek 828-ól jutányos áron eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3020

Egy hentes

tanonc felvétetik. I. ker., Szarvas-tér 6. szám, Buda.

Hirdetéseket

felvesz a

„Magyarság“

kiadóhivatala

Szentkirályi-u. 28.

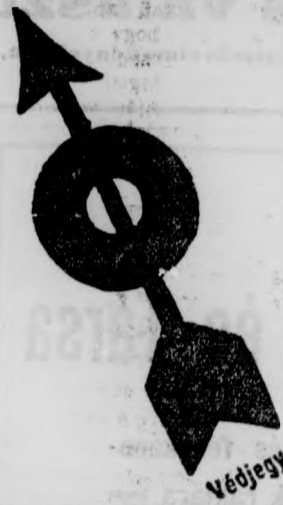
és fiók-kiadóhivatala

VIII., Kerepesi-ut 29. sz.

Hirdetéseink alapján

történt rendeléseknél sziveskedjék lapunkra hivatkozni.

Csuz, köszvény

ellen hatásban felülmulhatatlan a **Zoltán-féle csuz-kenőcs**, mert ezer és ezer esetben bebizonyult már, hogy még oly telegek súlyos baját is meggyógyította, kik 10-15 éven át hiába használtak szereket és gyógyfürdőket. 208

Üvegje 2 korona.

Zoltán Béla

gyógyszerárban.

5 es. és kir. fonsége József főherceg udv. szállítója.

Budapest, V/64. Szabadság-tér.

KEMÉNY ÉS TÁRSA

Betéti-Társaság, kereskedelmi tudakozó-intézet.

Alapította ott 1888.

Telefon 21-54.

Budapest, Podmaniczky-utca 39. sz.

Divatos

Férfiöltönyök

vagy

Téli kabátok

készülnek mérték után saját mélyében remek szabásban **15 forintért** a legfinomabb minőségű, tartós fekete, sötétbék, sötétzürke vagy sötétbarua színű valódi gyapjuszövetekből elegáns kivitelben. Minták a nagy forgalom miatt nem küldetnek. Vidéki megrendeléseknél a legzölészerűbb az alanti mértékutastást külfelve vagy egy viselő ruhát címre beküldeni.

Kiváló tisztelettel!

Lichtmann Sándor

szabó mester

Budapest, VII. Rottenbiller-utca 4/B.

A vidékek részére, hogy teljes bizalommal eszközölhessek a rendelést, azt a kedvezményt nyujtom, hogy a ruha elküldésénél csupán 10 frt befizetés utánvél, mellet, míg a fennmaradó 5 frt az átvételől számított 60 nap múlva fizetendő. Izzem pedig ezt a kedvezményt azon okból, hogy a vidéki rendelők teljes garanciát kapjanak arra nézve, hogy a megrendelt ruha minden tekintetben kifogástalan és hogy azzal teljesen megelégedve lesz. Ezen nagyfontosságú garancia mellett tehát a vidéki uri közönség feltétlenül bizalommal fordulhat hozzám.

Utastás a mértékvetelhez.

Férfi saoco öltönyhoz

A kabát száma	cm.	A nadrág száma	cm.	Téli kabát száma	cm.
Háthossza a gallervarrástól kezdve		Belső nadrág hossza a lábész varrásoktól kezdve a csípő sarkáig		Háthossza a gallervarrástól kezdve	
Ujjhossza a hájjavarrástól kezdve		A mellény száma		Ujjhossza a hájjavarrástól kezdve	
Mellbőség a mellnyen át a hóna alatt		A mellény hossza az ing gallér hirtől gombig a váll mértéig		Mellbőség a kabáton át mérve	
Hátsóbőség a mellnyen át mérve				Hátsóbőség a kabáton át mérve	

A „HARISNYAKIRÁLY“

budapesti üzlete kizárólag Teréz-körút 2. szám a Ellismert legjobb harisnyák. Feltétlen szabott és olcsó árak. Feltétlen szabott és olcsó árak.

Elismert kiváló jóminőségű

Honi ipar! Sajátkészítményű férfiruha-áruház Honi ipar!

férfiszabó LUKÁCS GYULA férfiszabó

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 18. sz. alatt.

Dus választék fiu- és gyermekruhákban.

Nagy választék divatszövetmellényekben. Mértékszerinti megrendelésekre csakis kiváló jóminőségű honi és angol szöveteket tartok raktáron. Mintákat kívánatra bérmentve küldök. 102

Wiegand és Társa

technikai- és fényképészeti cikkek raktára

BUDAPEST, VIII., Aggteleky-utca 17. sz.

Saját készítményű é
amerikai tornaeszközök,
tennisz, hálók, lábtörők, kókusz-
szőnyegek, valódi orosz sarcipók,
pokrócok, zsákok, ponyvák és
teherbarna erítő-kötélek
megbízható forrás

Seffer Antal
sporteszközök- és kötél-
gyártó ipartelepe
Budapest, IV., Károly-utca
boltszám 12.
(Központi városház épülete.)

Alapított: 1878.
TELEFON 15-56.
Képes árjegyzék kívánatra bérmentve.

Legszebb.....Legjobb.....Legolcsóbb.

PAP PAP PAP

LAN LAN LAN

ÖSSZEHAJTHATÓ VASÁGY 3KIVEHETŐ MATRAGGAL 10FT. FACÉLSODRONY 10FT. AGYBETÉT 5FT.

GICHNER JÁNOS
paplan, matrac és kárpitosáru gyáros, szőnye, függöny, vasbutor stb. nagy raktára. 150
Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. sz.
Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek, nem tetsző árú kiküldetésnek, vagy a pénz visszaadatik.

I. Angol férfi- és gyermekruha-áruház.

Olcsó, szolid árak! Pontos kiszolgálás!

Saját készítményű férfi- és gyermekruha áruház.

Magyar gyártmány!

ASZÓDI S. * és TÁRSA
férfiszabó-mester.

VIII., Kerepesi-ut 41.
(Adria-szálló épület.)

Nagy választék angol és francia divatkeimekben. Mérték szerinti megrendeléseket az általánosan elismert 14 frt árakban a legújabb divatkeimekből készíttetnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. 126

„Kacagató” székelybistória

„GOBESÁGOK” II. KIADÁS

Postaköltséggel együtt 1K.40f. ért
Küldi: PÉTERFY TAMÁS BUDAPEST, K. Köztér.

Magy. kir. államvasutak üzletvezetősége Szegeden.
30.705/903. szám. III. osztály.

Pályázati hirdetmény.

A Karánsebes állomáson megüresedő p. u. vendéglő bérletére ezennel nyilvános pályázat hirdettetik. A bérlet lentí vendéglőre nézve 1904. évi március hó 1-ével veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított öt éven át, vagyis 1909. évi február hó 28-ig.

Bérlőnek a következő helyiségek bocsátatnak rendelkezésre:

A lakanya épületben: 1 szoba, 1 konyha, 1 kamra, 1 gazdasági udvar és jégverem.

A felvételi épületben: 1 konyha, 1 kamara, 1 pince, 1 padlás és 1 gazdasági udvar.

Ételeket és italokat az I-II. osztályú váró- és étteremben télen a folyosón, nyáron a kertí verandán árusíthat.

Az egy korona bélyeggel ellátott és „Ajánlat a m. kir. államvasutak fent kiírt Karánsebes állomása pályaudvarán levő vendéglőí üzletre” felrattaí ellátott lepecsételt, borítékba zárt, nemkülönbben kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1903. évi december hó 12-én déli 12 óráig az alírt üzletvezetőség általános főnökénél (üzletvezetőségi palota I. emelet 21. sz. ajtó) vagy személyesen, vagy kir. posta útján benyújtandók.

Bánatpénz fejében a bérletre 200 araz kettőszáz korona készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapírokban, a szegedi üzletvezetőség gyűjtőp. ntaránál 1903. évi december 11-en déli 12 óráig vagy személyesen vagy kir. posta útján beküldendő.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőrszén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebb, a napi értékel meg nem haladó napi árfolyam csak 90% szerinti értékben számlí tatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizettetik.

Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlítendő ugyan, de a letétről nyert elismervény nem csatolandó.

Megjegyzetetik, hogy a közös célra szolgáló I-II. oszt. váró- és étterem fűtése- és világításának telét a vasut intézet viseli.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályban (I. em. 12. sz.) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A fentebbi feltételeitől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok, melyek táviratilag tótetnek s végülí olyanok, melyekre nézve az előírt bánatpénz le nem tótetett figyelmebe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül törtétnék.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Az üzletvezetőség.

Elegáns női ruhákat

készíték saját műhelyemben, mérték szerinti 15.- és 18.- frtért. A 18 forintos ruhák 2 frt 50 kros divatkeimekből készűlnek. Elegáns **elbelin-kosztüm**, reformalí és palotó, az ószi és téli divat mintaképe, gal. erők és grellókkal díszítve 15.- frt és feltebb. **Síkkes ószi palotók fekete** vagy sz. nesben 5.50, 6.50 frt és fejebb. **Elvatos aljak reformszabásban** bandókkal vagy applikációval díszítve 4.50, 5.50, 6.50, 7.50 és fejebb. Vidéki megrendeléseket lelkiismeretesen eszközölök, meg nem felelő kiküszerelek. Mértékmezadás: felső- és alsóhőszög, nyakbőszög, ujjá hossza, alj. hossz. elegendő vagy egy jól álló derék bektűdése. Kívánatra mintákat küldök. Több ruha biztos megrendelésénél szabászat mintákkal és divatlapokkal vidékre is küldöm. (187)

BRUCK ZSIGMOND
CSENGERY-UTCA 35. Andrassy-ut 61. sarok.

Budapest legnagyobb szőrme bevásárlási forrása. Oriási raktár divatos Szuknsz Sztóla gallérokban. Viszont eladóknak ritka alkalom.

TSUK MIKSÁNÁL, ANDRÁSSY-UT 31. sz. KIRÁLY-UTCA 38. s

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé
és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Ezre azonban nem minden szőlőfalí allí mas (bár mind kuszó természetű), mert nagyobbreszt, ha megnoí is, termését nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lúgasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házuakat az egész szőlőterse idő én a legkítűzőbb muskatály es más edes szőlőkkel. — A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincs oly ház, melynek fala mellé í a legkezelelyebb pondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül mas épületeknek, kerteknek, koritásoknak stb. a legremekebb dísz. anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalná az egyébre használható részekből. Ez a legháládatosabb gyümölcs, mert minden évben terem. — A fajok ismeretesenre vonatkozó szines fenyenyomatu katalógusbárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

Ermelléki első szőlőoltványtelep N.-Kágya, u. p. Székelyhíd.

Figyelem! Cégünk új kedvezményt nyújt akként, hogy minden vevőnek, ki 12 forintot meghaladó rendeléményt tesz, a saját árképe vagy bármely tetszés szerinti kis fénykép után egy **életnagyságu fényképet teljesen ingyen**

készít bú kivételben, 60 cm. magasságban, csupán a **díszes keretért** (passe-partout), amelyben az életnagyságu fénykép foglaltatik, az **önköltséguket, 1 frt 50 krt** számítunk.

Az ipar csodája! 12 forint 1 darab összecusukható vaságy acél-sodrony-betóttal, 3-retű matracocai és terítővel. 12 forint 50 krajóár egy darab selyempaplan fodorral és zsebbel, minden színben, 125 cm. széles, 180 cm. hosszú.

Megrendelhető csakis **BUDAPEST, Huszom-körút 27.**

GICHNER CESTVÉREK
Paplan- és matracgyár, szőnyeg- és vasbutorraktár.
Árjegyzéket bérmentve és ingyen küldünk.

BUTOROK

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kiviteig legjutányosabban kaphatók ugy készpénzért, mint részletfizetésre **EHRENTREU** és **FUCHS** testvéreknel Budapest, VI., Teréz-körút 8. (Andrassy-ut közelében). Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.